

קונם יין פרק שמיני נדרים

(א) ר"ה ט. ערכין יב: לג.
(ב) [לעיל יט.]. א ד ש"ן
למתי' דלעיל, ד ש"ן
למתי' דלעיל, ד [קוף פי
המטה ש"ן לע"ב].
(ג) [מכאן ש"ן לע"ב].
(ד) בק"י פ"ח אה"ת י"ד הנה
ד"ל אב.

תורה אור השלם

1. וקדשתם את שנת
החמישים שנה וקראתם
דרור בארץ לכל ישרה
יובל הוא תהיה לכם
ושבתם איש אל אחוזו
ואיש אל משפחתו
תשבו: ויקרא בה י
2. שש שנים תזרע שדך
ושש שנים תזמר ברכך
ואספת את תבואתך:
ויקרא בה ג
3. ורצית את רבךתי
לכם בשנה הששית
ורצת את תבואה
לשש השנים:
ויקרא בה כ

הגהות הב"ח

(א) רשי"י ד"ה אלתא וכו'
משמע דהשנה זו:
(ב) ד"ה שנת חמשים וכו'
ומתיר בשנת ג' ל"ל ויתכן
נמי מנחם: (א) ד"ה ולי
אחת מונה שנת חמשים
ואחת. י"ב ע"ין מה שפי'
רשי"י בראש השנה דף ט'
(ד) ד"ה אמר לם וכו' ולי
נמי למתן יובל אינו עולה
למנן שבעה ל"ל:

גליון הש"ס

גמ' דר"מ סבר לא מפיקיל.
ע"ין לעיל דף יח ע"ב:
בר"ק ד"ה אסור בה'
פשיטא דהשנה עי' ב"ק.
ירמיה כח ז:

תוספות

הלך אחר רוב שנים.
ולא אית בכו עיבור
ושכר בשנת ואסר בחדש
העיבור יהיה מותר בחדש
אחד לפני ראש השנה קמ"ל
דלוה עד סופה קמ"ל
שה: י"ן שאני בוים
יובל. י"ה דמ"ל ומימי
כ"י אחר היובל ומימי
[שעומד] בלמעט היובל
בשנה ומיתקד עד סוף
היובל ומיבטח כשגית
שנת היובל כלפי חמשים
ומיתקד או ללחור ושי
אי נמי לפי' עני דפרשית
במתני' עומד בשנת יובל
עממו מיבטי ליה אם נאסר
בה דלא כלפי חמשים ולא
נתווין לאסור בלתי היובל
הנה עליו: ת"ש. מפלוגתא דר'
יהודה ורבנן דמני' שנת חמשים ואי אהה מונה
כלפי שנה ימי נמנה לאחרי בשמיטה ור'
יהודה כלאחר חמשים: [ומין באן] א"א חבש. כגון
בשבע ראשון שמותן ליובל אחרי כשיעור ה' שנים
עם שנת היובל יהיה שמיטה ויובל אסור בזריעה
ומשמע להו קדרא מימי ככל השמיטה
אף בשמיטה הסמוכה ליובל הי' אמר ועשת את
הפסחה לשלש השנים ומימי ככל השמיטה
ששנה ששית מספקת לעמלה
לשביעית ולשמינית עד אחר קציר הוי' כן
ארבעה בשמיטה הסמוכה ליובל לפניה
בשביעית ויובל אסורין בזריעה ועוד
שנה שאחר היובל ושנה ששית הרי כן
ארבע: א"א בוי'. ולא ככל שמיטות
אחרי כלאחר חמשים ורשי"י
מיה שמקנין י' מתקד דשש שנים איכא
לאוקומי בשאר שני שבעה שאלמעט
היובל: [דכפרשית במתניתין:]

אילימא דקסני. דלאמר השנה למה לי למימר פשיטא כיון דלאמר השנה משמע (א) השנה זו קאמר ועיצורה נמי בכלל הוי: ולא איס בכו עיבור. ולא לימסר בעיצורה קא משמע לן: היה עומד בשנה של יובל והיה אומר קונם יין חמשים כלפני חמשים. ומותר (ב) נמי בשנת חמשים דלאיה לא קאסר עילויה אלא לאחר חמשים או בשנת חמשים נמי אסור דבשנת חמשים מתחיל יובל הבא: ואי אסה מונה שנת חמשים ואסו (ג). שלל מתחיל למנות ז' שנים של שמיטה הבאה בשנת היובל עצמה שלא תהא מונה אחת לשנת ג' ולשנה הבאה אחריה שנת ג"א שניה אלא לשנת חמשים ואחת תהא מונה אחת ושנת ג' עצמה נמנית ליובל שעבר שאין עולה למנין שבעה הבא כדאמרין: **יובל עולה למנין שבעה.** דשנת חמשים עולה לכאן ולכאן: אמרו לו וכו'. אם כן ששנת יובל עולה למנין שבעה אינו אלא חמשה שבעה ראשון של יובל שהשנה שהיא ראשונה שהיא יובל אסור לזרוע בה והשביעית נמי אסורה שהיא שמיטה ואינה אלא חמשה לזריעה: אמר לם לזריעה הרי הוא אומר ועשה אם הסבואה בשביעית ושמינית עד קצירתה ואי [נמין] אמרת (ד) אין יובל עולה למנין שבעה הרי כן ארבעה שנים שזריעה לעשות לארבע שנים כי"ד שנת מ"ח היא ששית ותבואה שלה לזריעה לששית עצמה ולשנת ארבעים ותשע שהיא שמיטה ולשנת חמשים שהוא יובל ולשנת חמשים ואחת עד הקציר הרי ארבע שנים. והאי פירכא לזריעה הכלל היא לזריעה יהודה נמי איכא למיפדך דאע"ג דלאמר יובל עולה למנין מכל מקום אסור הוא בזריעה והווי נמי ארבע שנים: אלא. לזריעה הכלל ליכא לאוקומי להאי קרא אלא בשאר שני שבעה שש השמיטות ולא בשמיטה בשביעית של יובל ולא קריה כלל לא לזריעה ולא לזריעה נמי דפרכת לי שש שנים אוקומין ליה לקרא בשאר שני שבעה שש שמיטות ולא בשמיטה ראשונה הסמוכה ליובל: **במתני' א** אמר קונם יין שאינו טועם עד הפסח אסור עד שיגיע. לזריעה הכלל: **עד שיהא אסור עד שיא.** דמשמע דלאמר עד שיא כל הפסח: **עד פני פסח.** משמע עד שיגיע ומשמע עד שיא: **עד שיגיע.** דקסבר לא מעייל איניש נפשיה לטפיקא

שכ"ט פשיטא דהשנה עד ראש השנה משמע: **ושמע מינה שנה כהשנה.** דאי דיניה כשנה אחת לא מתקד בעצורה אלא בשנים עשר חדש כרוב שנים: מהו דמימא הלך אחר רוב שנים. דליה צדיק עבור ונימא דאע"ג דלאמר השנה לא לימסר אלא כרוב שנים קמ"ל: ולענין הלכה כיון דבשניין לא אפשיטא נקטינן לתומא דיוס כיוס אחד דמי ואסור מעת לעת: איבעיא לכו אמר קונם יין שאני טועם יובל מאי. לאו דקאמר כהדין לישנא דהא כיון דלא אפשיטא בשניין דלעיל כי אמר יובל כיוכל אחד דיניה ולא שיך למבעיא אי שנת חמשים כלפני חמשים או כלאחר חמשים אלא הכא בלאומר יובל זה עסקינן ולא דק בלישניה משום דעיקר בשניין לימא אלא אי שנת חמשים כלפני חמשים שאינה כלל לחשבון יובל הבא שאין עושין שמיטה עד חמשים ושבעה היילך גורד דקאי בלמעט יובל ואמר יובל זה מיתקד בה או כלאחר חמשים שאותה שנה עולה לחשבון שמיטה שלאחר חמשים ונודד מותר בה שאין שנת חמשים מכלל יובל שעבר: **ולא שנת חמשים ואחת.** שאין שנת חמשים נמנית לענין שמיטה עד שתהא נמנית בשנת חמשים של יובל שעבר ולשנה אחת של שמיטה שאחר אותו יובל: **הרי הוא אומר שש שנים טועם וכו'.** דמשמע דלעולם קודם אסור בשביעית מותר לזרוע שש שנים ולזריעה בשמיטה שלאחר היובל אינו מותר אלא חמש שנים שרי היובל אסור בזריעה וכשיגיעו שש שנים תהא שנה ששית שנת השמיטה: לזריעה. דקצירא לכו דקרא ככולהו שנים משמע הרי הוא אומר ועשת התבואה לשלש השנים ועל כרחין ליכא לאוקומיה בשמיטה של שנת מ"ט שהרי זרע של מ"ח קציר שסיפיק מ"ח ומ"ט וי' ונ"א עד הקציר של ג"א אלא איכא לאוקומיה בשאר שני שבעה שאינו סמוך ליובל מלפניו וזכי האי גונא סגי בשלש שנים שהזרע של ששית סיפיק לששית ולשביעית ולשמינית עד הקציר: דלי נמי. האי קרא דשש שנים טועם דקא מקשינן לי מיניה איכא לאוקומיה בשאר שני שבעה שאינו סמוך ליובל מאחרי: **במתני' ז** עד הפסח אסור עד שיגיע. דלשון בני אדם משמע עד ולא עד בכלל: **עד שיהא אסור עד שיא.** דמשמע עד שיהא כולו: **עד פני הפסח ר' מאיר אומר אסור עד שיגיע.** דקצירא ליה לרבי מאיר של פסח קאמר לא אמרינן דלא מחית איניש נפשיה לטפיקא דיוס נפשיה ושאר יום הפסח לפני יום ראשון קאמר: **רבי יוסי אומר עד שיא.** דקצירא ליה דמחית איניש נפשיה לטפיקא: (ג) **עד הקציר עד הזריעה** אסור אלא עד שיגיע. כלומר שאילו אמר עד שיהא ודקדקתי טעמא: **זה הכלל כל שזמן קצור.** כלומר שיש להשמכתו זמן קצוב כגון פסח שקצבה בו תורה שבעה ימים כי אמר עד שיהא אסור עד שיהא דקציר דקציר דקציר וזמן המשך ואסור אסור עצמו בו וכל שאין זמן קצוב כגון קציר וזכיר שאין להם זמן קצוב שיהו נמשכין אותו זמן ולא יותר אפי' אמר עד שיהא אינו אסור אלא עד שיגיע שאין אדם אסור עצמו זמן שאין לו קצבה: **בב' למימרא (מאי) דר' מאיר סבר לא מעייל איניש נפשיה לטפיקא וכו'.** כדפרשין במתניתין: (א) **שפי כפי צנוט.** משתי נשים גדולה וקטנה לכל כת וכת: **והן אסורות.** דאיכא לטפוקי דילמא גדולה שצבת שניה קאמר. אלמא מחית איניש נפשיה לטפיקא: **והן מותרות.** דלא מחית איניש נפשיה לטפיקא וכי קאמר גדולה אמרינן דולאי גדולה שבגדולות קאמר: **מוחלפם בשניה.** כאן החליפו שמיטתן: **והסניא.** בנימוחא: ולענין הלכה כיון דמפיקין להו וקיימא לן [בסנהדרין כו:] דר"מ ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי נקטינן בלאומר עד פני הפסח שאינו אסור אלא עד שיגיע ואע"ג דכפ' האומר דקדושין רמינן נמי הני מתני' האדדי ומסקי' התם (דף סה.) לעולם לא תיפוך דמתני' לאו דמעייל איניש נפשיה לטפיקא פליגי אלא בלישנא בעלמא פליגי דר"מ סבר עד פני הפסח עד

מו א מיי פ"י מהל'
מריס ה"ל ד' סמג
לאון רבנן טו"ש"ע ו"ד סי'
כ"כ סעי' ו'
מו ב מיי שם הל"ה:
ז א ג מיי פ"י מהל'
שמיטה ויובל הל"ז:

פירוש הרא"ש

למה לי למימר. פשיטא
דחדש העיבור הוא בכלל
השנה דבין פסחא וצ"ן
מעוברת קרויה שנה: א"א
לאו דאמר שנה. ואנן
אורחיה קא משמע לן
דשנה הפסח ואינו אסור
אלא עד משלוש השנה
דאי הוי כמו שנה אחת
כיון דלאסר עד פוך שנה
אחרת בזמן הזה מאי
דאי הוי כמו שנה אחת
דתימא הלך אחר רוב
השנים. ולא היה דבשמו
אלה י' משלס' א' לול:
ויובל מאי. אם אמר יובל זה
מונה בשנת היובל או לא:
תא שבע. דפלוגתא דר'
יהודה ורבנן היא: שנת
החמשים אחת מונה ואי
אחת מונה שנת חמשים
ואחד. לומר שנת חמשים
אחת מונה לשלש יובל
שעבר ואי אהה מונה אחת
להיות אחד ליובל הבא
שהיא נקבלת משלש שנת
השמיטה הבא: ורבי יהודה
סבר דיובל היא תחלת
בשביעית הבאה. הלכך
לרבנן אסור בשנת היובל
לר' יהודה מותר: ואין
פשיטא באן א"א חבש. בשמיטה
לראשונה של יובל: אמר
לכם לדבריכם. דבעינן
לפרושי דשבע שנים ככל
השמיטות אחרי ואמטו
לפי אקשיון י' חקשי נמי
לידכיו ועשת את התבואה
לשש השנים דלא מניחו
לאוקומי ככל השנים שהיה
לזרוע שאינו היובל לזריעה לעשות
ולשנה שביעית ולשנת היובל
ולשנה שלאחר היובל עד
הקציר: **במתני' עד הפסח**
אסור עד שיגיע. משום
דבסיפא שיך למתן אסור
נקט ברישא נמי אסור: עד
שיהא אסור עד שיגיע.
דמשמע כל זמן שהוא
הווי: עד פני הפסח.
ויש משמעו זה שלשה
עניינים איכא למימר עד
פני ימים הראשונים דהיינו
עד שיגיע ואיכא למימר עד
פני ימים האחרונים ויהיה
מותר בימים האחרונים
ואיכא למימר עד פני
פסח היינו עד שיא
וקאמר רבי מאיר עד
שיגיע דלא מעייל איניש
נפשיה:

הנה עליו: ת"ש. מפלוגתא דר'
יהודה ורבנן דמני' שנת חמשים ואי אהה מונה
כלפי שנה ימי נמנה לאחרי בשמיטה ור'
יהודה כלאחר חמשים: [ומין באן] א"א חבש. כגון
בשבע ראשון שמותן ליובל אחרי כשיעור ה' שנים
עם שנת היובל יהיה שמיטה ויובל אסור בזריעה
ומשמע להו קדרא מימי ככל השמיטה
אף בשמיטה הסמוכה ליובל הי' אמר ועשת את
הפסחה לשלש השנים ומימי ככל השמיטה
ששנה ששית מספקת לעמלה
לשביעית ולשמינית עד אחר קציר הוי' כן
ארבעה בשמיטה הסמוכה ליובל לפניה
בשביעית ויובל אסורין בזריעה ועוד
שנה שאחר היובל ושנה ששית הרי כן
ארבע: א"א בוי'. ולא ככל שמיטות
אחרי כלאחר חמשים ורשי"י
מיה שמקנין י' מתקד דשש שנים איכא
לאוקומי בשאר שני שבעה שאלמעט
היובל: [דכפרשית במתניתין:]